

[Vesterager.]

Smaaindustrier, de blev knust. Saa prøvede man paa Stordrift, og i Begyndelsen af Aarhundredet blev der oprettet enkelte Kartoffelmelsfabrikker. Jeg skal blot minde om den Fabrik, som blev anlagt ved Holstebro, og som i høj Grad er støttet af et bestemt Firma her i København, Sthyr og Kjær. En saa betydelig Mand som for længst afdøde Landstingsmand Holger Petersen var meget interesseret i at finde Vej frem paa dette Omraade. Under de forskellige Toldforhandlinger søgte han at skaffe en Smule Støtte til Ophjælpning af denne Industri. Men det lykkedes ikke.

Da saa Krigen kom, blev Forholdene ganske ændret, Afspærringen indtraadte, og vi blev tvunget ind i en Selvforsyning, som førte til, at der blev anlagt alt for mange Fabrikker. Da Krigen var forbi, kom Konkurrencen igen udefra, navnlig fra Tyskland og Holland, og gjorde det af med denne opdukende Industri. Selv om der var meget usundt i den Udvikling, vi var inde i under Krigens Tid, er det dog min fulde Overbevisning, at det var en Fejl, at man lod det hele bryde sammen i Stedet for at komme denne Industri noget til Hjælp, saaledes at den sunde Del kunde have været bevaret. Men det vilde man ikke, skønt der den Gang var mange, der ønskede, at man skulde gribe ind til Støtte for det, der var sundt, saaledes at ikke alle disse Værdier skulde gaa til Grunde.

Den eneste Fabrik, som har holdt sig i Virksomhed, er Fabrikken ved Brande; det er jo særlig Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger, der har været med til at holde den gaaende. Loven af 15. Oktober 1931 om en midlertidig Told paa Import af Kartoffelmel af 5 Ø. pr. kg har jo ogsaa haft sin Betydning. Men det er efter min Mening for ringe en Beskyttelse til, at man kan bygge en virkelig Kartoffelmelsindustri op. Indførelse af Told med dette Maal for Øje var sikkert en langt bedre Foranstaltning end det, vi nu staar overfor, idet en Told skaber større Sikkerhed for Producenterne og formentlig færre handelspolitiske Vanskeligheder, Importforbud og Kontingenteringer. Den Foranstaltning, der blev truffet ved Loven af 15. Oktober 1931, er alt for ringe, og derfor staar vi saa uhyre vanskeligt i det.

Naar man nu ser paa dette Lovforslag, er det klart, at Ministeren her gaar en anden Vej end den, vi fra konservativ Side havde tænkt at gaa. Der blev sagt af den ærede Ordfører for Venstre, at der her maatte være Privatdrift. Ja, det er saa

som saa, synes jeg nok, med den Privatdrift, der er nedlagt i dette Lovforslag. Det er Handelsministeren, der har hele Magten i sin Haand. Tilladelse skal gives efter § 1, og jeg ved ikke, hvor omfattende denne Bestemmelse om Tilladelse er. Jeg ved ikke, om ogsaa Hjemmefabrikation falder ind under den. I Krigens Tid, da vi havde de høje Priser, var det jo ikke ualmindeligt, at man rundt omkring i Gaardene greb til den gamle Fremgangsmaade, som var i høj Grad udbredt i min Barndom, at man selv fabrikerede sit Kartoffelmel. Jeg ved ikke, om Husmødrene skal søge om Tilladelse, for der staar jo ganske rigoristisk i § 1, at Kartoffelmel ikke maa fremstilles uden med Handelsministerens Tilladelse.

I § 2 fastsættes Prisen, baade Fabriksprisen og Detailprisen, altsaa Prisen i Handelen. Jeg synes, at det er lovlig meget, vi faar af disse Indgreb. Vi har her i Tinget faaet tilsendt et Blad, som hedder „Dansk Politik“, hvori forskellige Indsendere har taget Ordet. Jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse citere et Par Smaating fra dette udmærkede Organ. Grosserer Poul Lassen fremsætter for Handelsstanden visse Ønsker; der kommer visse Hjertesuk. Han taler om, at en hel Del af disse Indgreb virker som „Møllestene om Handelens Hals“. Man kan dog ikke sige andet end, at det er en haard Byrde, der efterhaanden lægges paa Handelsstanden, og Handelsstanden

„haaber derfor stadig, at det dog maa gaa op for Befolkningen, for Rigsdag og Regering, at noget af det uforstandigste, man har gjort mod Handelen som Erhverv, mod Handelens Funktionærer og Arbejdere, der nu fylkes i de arbejdsløses Skarer, og sandelig ogsaa mod Stat og Land, som ser Indtægterne ved Told og Skat svinde bort Maaned for Maaned, det var Oprettelsen af Valutaordningen af 1932, og derfor haaber Handelen, Engros som Detail, at den Dag ikke maa være fjern, hvor man ophæver Importordningen og gengiver Handelserhvervet den Frihed, som det aldrig har misbrugt, og under hvilken Sælger og Køber altid har befundet sig bedst“.

Jeg tror, at selv om vi har været nødsaget til at gaa med til store Indgreb, maa det nu være vor Opgave at finde Vej ud af dette, saaledes at ogsaa den frie Omsætning i nogen Maade kan komme til sin Ret igen.

Og ser vi paa § 3, hvor der bestemmes om Indførsel og Udførsel, vil jeg gerne